

Forskningsnote *Research note*

Stockholms Musikpedagogiska Institut 50 år – en tillbakablick

*Maria Calissendorff
Ronny Lindeborg*

ABSTRACT

50th Anniversary – The University College of Music Education in Stockholm (SMI) in retrospect

In the autumn of 1960 seven people met in Stockholm to found a (private) institute for music-teacher education destined to become an alternative to the established (public) conservatories. This was a clear reaction against the hegemony of traditional teaching practices, offering a distinct approach based on close ties to educational practice, group tuition and singing in all courses, as well as answering to the general lack of qualified music teachers in Sweden at this time. The aim of this article is to give an account of SMI's legislative history and development. The review is based on archives from board meetings, annual reports, various registers and commemorative works. The Institute has undergone an institutional metamorphosis from the first decades relating to study centre for adult education, evolving into a college identity to become an established university college with accredited music education degree programs. SMI has played an important role as a complement and example in the areas of practice-oriented and distance education. Despite SMI's marginal position, small-scale organisation and meagre economic resources, it was at the turn of the 1980's the single largest producer of instrumental and vocal teachers in Sweden.

Keywords: teacher-training, group tuition, institutional music-teacher education

Inledning

Med anledning av att Stockholms Musikpedagogiska Institut (SMI) firar 50-årsjubileum hösten 2010 vill vi med denna artikel ge en skildring av SMI:s tillkomsthistoria och utveckling. Det empiriska underlaget utgörs till största delen av styrelseprotokoll, årsberättelser, matriklar och jubileumsskrifter.

Sverige präglades kulturpolitiskt under 1950-talet av dels ett allt mer utvecklat kommersiellt musikliv, dels en situation där stat och kommun tog ett allt större ansvar för medborgarnas kulturutövning. Den kommunala musikskolans snabba utbyggnad var bara

ett av många utslag av denna samhällseliga kulturpolitiska satsning. En följd av denna var ett ökat behov av fler och bättre utbildade musikpedagoger. Det var här SMI kom in som en musikpedagogisk "frifräsare", både pedagogiskt och organisatoriskt, och skapade sig en unik position. SMI:s tillkomst manifesteras i det första protokollet:

Söndagen den 23 oktober 1960 kl 8.15, samlades yngre musikpedagoger i Stefansgårdens lokaler för att diskutera bildandet och upporganiserandet av ett musikpedagogiskt institut i Stockholm.

Initiativtagare till detta möte var musikdirektör Madeleine Ugglå, som kom att ha en betydande roll i SMI:s verksamhet under dryga trettio år. Från grundare till rektor (1973-81) till pedagogisk ledare, tillika styrelseordförande (1960-92) samtidigt som hon parallellt undervisade i sång, körsång och körledning. Utöver detta gav hon också ut böcker i framförallt elementär musikteori (Ugglå 1960, 1964, 1968). Ännu vid dryga 70 års ålder undervisade Madeleine Ugglå i körledning vid SMI.

Vad var det då som fick sju personer att en tidig söndagsmorgon träffas för att diskutera bildandet av ett musikpedagogiskt institut? Några anledningar till detta kan ha varit bristen på utbildade musklärare och att man ville pröva nya musikpedagogiska idéer liksom att den etablerade muskläroarutbildningen sågs som alltför kulturellt begränsad och fjärrad från skolans behov.

I 1950- och 60-talens stora musikutredningar konstaterades en allmän brist på musklärare och de som då gick att få tag i var ofta outbildade. Runt 1960 uppfyllde endast hälften av muskläroarna behörighetskraven (SOU 1968:15). För den frivilliga musikundervisningen var situationen ännu värre. I en undersökning som Skolöverstyrelsen (SÖ) genomförde under läsåret 1965/66 fanns det 3 266 lärare engagerade. "Av dessa hade 196 muskläroarexamen, 269 musikpedagogisk examen och 151 musikinstruktörsexamen" (SOU 1968:15). Det fanns alltså 616 lärare inom den frivilliga musikundervisningen som hade någon form av relevant utbildning. De utbildade läroarna utgjorde därmed endast en femtedel av hela denna läroarkår.

Läroarbristen hade flera orsaker. Efterkrigstidens ökande välstånd och den därmed ökade fritiden utgjorde grundförutsättningar för kulturella förändringar. Den växande ekonomin liksom demokratiseringen gav nya förutsättningar för ungdomskultur, ett ökat medialt utbud, en allmän utbildningsexplosion och en avveckling av det djupt odemokratiska parallellskolesystemet, genom bildandet av grundskolan 1962. Detta innebar att musikundervisningen som tidigare skilt sig mellan de olika skolformerna folkskola, realskola och läroverk skulle omstruktureras till ett gemensamt musikämne i den nybildade gemensamma grundskolan. Den frivilliga musikundervisningen som tidigare funnits spridd skulle för de yngre samlas inom den kraftigt framväxande kommunala musikskolan och för vuxna inom de etablerade folkbildningsförbundens musikcirklar (Larsson 2005).

Musikbildningsarbetet som förvaltats av bildningsförbund, olika amatörmusikaliska sammanslutningar, privatläroare och inte minst Sveriges Radio, fick förändrade roller med nya medier. Dessa var framför allt TV:s introduktion, stereoanläggningen och LP-skivan

samt inflödet av nya musikgenrer (Lindeborg 2006). Kommunerna behövde musiklärare som kunde traktera flera instrument och som var förtrogna med gruppundervisning och ensembleledning. De etablerade institutionerna, Musikhögskolan i Stockholm och konservatorierna i Göteborg och Malmö, hade inte lyckats fylla detta skriande behov av utbildade musiklärare. Läget var fortsatt allvarligt trots att några skolor med folkhögskolebakgrund utvecklades från musikprofil till mer uttalade musikutbildningsinstitutioner – folkhögskolorna på Framnäs och Ingesund samt Örebro Musikpedagogiska Institut (ÖMI).

SMI:s verksamhet riktade sig främst till yrkesverksamma, men dock utbildade, sång- och instrumentallärare och undervisningen formades som ett alternativ och komplement till redan etablerade utbildningar för dessa grupper. Sång- och instrumentalläro-utbildningarna vid Musikhögskolan i Stockholm (KMH) hade tydlig konservatorieinriktning där fokuseringen låg på spelförmåga snarare än pedagogisk förkovring. Den spridda konservatoriska synen på instrumentalundervisningen, som fanns hos såväl lärare som studenter, verkade naturligtvis för att bibehålla mästare-lärling-undervisningen (Dahlstedt 2007). SMI var en tydlig reaktion mot den enskilda undervisningens hegemoni och stod för ett pedagogiskt alternativ vad gäller gruppundervisning.

Våren 1961 startades de första kurserna som var sång- och gitarmetodik. Därefter tillkom bleckblås, blockflöjt, violin, tvärflöjt och klarinett. Ett drygt år efter det första mötet formulerades och antogs nya reviderade stadgar (1962-03-10), som visar ambitioner åt olika håll. För det första ville man redan här bedriva undervisning som skulle leda till diplom eller examen. För det andra fanns det tankar om specifikt kursinnehåll med ämnen som talteknik, scenisk framställning och kördans. För det tredje fattades det beslut om att "stödja och främja svenskt musikliv". Man ville alltså ta ett vidare kulturpolitiskt ansvar. Förutom dessa uttalade ambitioner i form av stadgepunkter kom SMI också att utvecklas till ett forum för alternativa strömningar där till exempel dalcrozerytmik och orffimetodik fanns med.

SMI expanderade kraftigt under 1970-talet. Antalet studietimmar ökade i början av decenniet med drygt 150 procent på två år, från cirka 3 000 till 7 761. Nya utbildningar som startade var lågstadiemetodik, tal, piano, slagverk, cello, teori samt ensemble- och körledning. Metodikämnen breddades och kom i vissa avseenden att omfatta hela instrumentgrupper, vilket i sin tur ledde till namnbyte. Till exempel så kom klarinett att ingå i träblås 1974 och violin i stråk 1985. Kurser bytte också namn där bleckblås fick heta brass 1975 och träblås blev rörblås 1983.

SMI-studenten har genom hela skolans historia varit en förhållandevis vuxen och erfaren person. Genomsnittsåldern vid examen var under 80- och 90-talen 32 år, för att 1995 bli 35 år och senare år 2 000 åter sjunka till 34 år. Ytterligare kännetecken för en SMI-student är att den haft lärarerfarenhet, varit etablerad på en ort och haft familj. I festskriften 1980 konstateras att: "Är man i den situationen är SMI den enda chansen att få en utbildning som ger kompetens till fast tjänst" (Moberg 1980:17).

Forskningsläge

Trots SMI:s stora betydelse på flera plan har forskningens intresse varit svagt. Två uppsatser *Varför startades SMI? En studie av tillkomsten, uppbyggnaden och verksamheten vid Stockholms Musikpedagogiska Institut* (Strandell 1995) och *Madeleine Ugglas sångpedagogik och sångpedagogiska litteratur* (Liljas 2000) är de enda som mer specifikt behandlar skolan och dess pedagogik. På Höskoleverkets uppdrag har två granskningar gjorts dels i samband med ansökan om examensrätt (Olsson 1994) och dels av skolans kvalitetsarbete (Höskoleverket 2000).

SMI:s tillkomst beskrivs i Jonas Gustafssons (2000) avhandling om det musikpedagogiska fältets framväxt från 1900–1965. I avhandlingen finns också en intervju med Madeleine Ugglå, som beskriver de första årens vedermödor.

Framväxten av musikleäroverutbildning i Sverige har behandlats i flera arbeten som skildrar olika utvecklingsvägar. Anna Larsson (2007) har studerat Framnäs folkhögskola, från starten 1952 och fram till dess ombildande till musikhögskola i Piteå. SMI visar många likheter med Framnäs. Det tydligaste tecknet är den avgränsade miljön med en kärntrupp hängivna lärare. Det andra är dragkampen mellan att å ena sidan vara en utvecklingsbas för musikintresserade och å den andra vara examinerande utbildare. Båda institutionerna tvingades till att dela upp sin verksamhet i en folkbildande del och en yrkesutbildande del (Brändström 2009).

Under 1970-talet skapades den Särskilda Musikutbildningen (SÄMUS) som var en frukt av reformarbetet inom OMUS-utredningen (Olsson 1993, SOU 1976:33). Det mest påtagliga gemensamma draget mellan SÄMUS och SMI är att båda släppte in populärmusiken i utbildningen. Rekryteringsbasen var också i stor utsträckning densamma – verksamma musikleärare och musiker i behov av pedagogisk fortbildning.

En annan form av utveckling ser vi hos den etablerade Musikhögskolan i Stockholm som går från ett konstnärligt inriktat konservatorium med program för blivande lärare till en högskola med yrkesinriktad läroverutbildning (Dahlstedt 2007).

Musikpedagogiska grundbultar

Grogrunden för SMI var tvådelad. För det första fanns det en given rekryteringsbas hos de fyra femtedelar av alla aktiva sång- och instrumentallärare som inte var behöriga. För det andra utgjorde skolan ett forum för alternativa musikpedagogiska idéer. Dessa kan delas in i tre huvudkategorier: praxisförankring, kroppsförankring och metodreformer.

Där den gängse musikleäroverutbildningen innehöll begränsade möjligheter till praktik kunde SMI-studenterna pröva sina nyvunna insikter direkt i den oftast omfattande egna undervisningen. För många av dessa studenter innebar denna form av undervisning en

speciell kombination av teori och praktik. Egen undervisning på hemmaplan tre dagar i veckan paradades med två dagars lektioner i Stockholm. Värt att notera är att lärarkåren på SMI har också i stor utsträckning rekryterats från yrkesverksamma musklärare, vilket betyder att de har en likartad situation som studenterna där de delar veckan mellan undervisning på musikskola och pedagogutbildningen.

Det gäller inte bara att ha bra balans mellan de praktiska och teoretiska delarna utan det måste också finnas länkar mellan dessa, vilket påpekas i granskningsrapporten från Högskoleverket 1994:

Studenternas kontinuerliga praktik tillför undervisningen erfarenheter av värde, men denna återkoppling bör förstärkas av oberoende handledares och metodiklektors granskning av den egentliga undervisningen. Självförståelsen av den egna praktiken hos studenterna behöver både fördjupas och problematiseras. Inom grundskollärautbildningen är handledning av olika slag en förutsättning för rubriken praktik, eljest rubriceras verksamheten "fältarbete". (Olsson 1994:11)

På denna kritik följde att SMI påbörjade arbetet med en övningsskola (vilken kom igång i början av 2000-talet) och stärkte handledarrollen, vilket många gånger försvårades av geografiska skäl då studenterna bodde långt från studieorten. Kvalitetsarbetet blev mer systematiskt, bland annat genom att studenterna kontinuerligt utvärderade undervisningen. Vidare genomfördes en översyn av utbildningsplan och kursplaner. I en uppföljande granskning, tre år senare, konstateras att examensrätten tillfullo motsvaras av kvaliteten i utbildningen (Olsson 1997).

Vad gäller kroppsförankringen kan man dels tala om gehörsspelet som handlade om ren gehörsträning, men också memorering och improvisation. Dels kan nämnas den viktiga roll som rösten alltid haft i verksamheten. Sång och tal ses som viktiga pedagogiska verktyg, men också talet som konst, främst manifesterat i den senare logonomutbildningen.

Många av de metodiska idéer, som i dag ofta ses som självklara vid musikhögskoleutbildningar, var när de först lanserades nyskapande och ofta utsatta för ett kraftfullt motstånd från skilda håll. Det främsta exemplet på detta är gruppundervisningen som var, och fortfarande är, mål för den kritik som hävdar att denna arbetsform endast är överrationalistiskt nit, tillskapad för att spara pengar åt kommunerna. Den förhållandevis lilla institutionen SMI har också bidragit till att samla instrumentgrupper och därmed driva fram examina med breda kompetensprofiler. Till musikskolerektorernas glädje var SMI tidig med kompetenskrav på kompletterande biinstrument.

SMI:s institutionella identiteter

SMI:s särart som musikhögskola bottnar i de nära kontakterna till studieförbund och folkhögskolor. Närheten till pedagogisk praxis – alla studerande var verksamma lärare – skiljde den nya SMI-utbildningen markant från den etablerade musikerinriktade musiklärarutbildningen (Dahlstedt 2007, Gustafsson 2000).

SMI:s första identitet var som studieförbund. Undervisningen organiserades redan från början i form av studiecirkel och det var därför naturligt att huvudmannen skulle vara just ett studieförbund. Det första var Sveriges Kyrkliga Studieförbund (SKS, numera *Sensus*). Från läsåret 1961/62 tog Liberala Studieförbundet, nuvarande Studieförbundet Vuxenskolan (SV), över denna roll.

Fördelen med denna öppna kursstruktur var att det var lätt att få organisatorisk hjälp från det studiecirkelvana studieförbundet och att verksamheten kunde finansieras genom kursavgifter med det då väl tilltagna statliga stöd som var knutet till kursverksamhet. Nackdelarna var att det var svårt att vinna legitimitet som organisatör av sammanhållen utbildning. Att gå en kurs är en sak, att gå en rad av kurser i ett uttänkt utbildningsprogram är något annat.

Folkhögskolekaraktären var stark genom den regionalpolitiska roll som SMI fick som distansutbildare liksom genom den tydligt idéburna undervisningen. SMI har alltid stått folkhögskolorna nära och 1979 efterforskade man t.o.m. vilka möjligheter det fanns att ombilda SMI till en folkhögskola. Nu blev det inte så, men det har genom åren funnits samarbeten med Folkhögskolestiftelsen och en lång rad folkhögskolor, inte minst genom den omfattande verksamheten med sommar- och helgkurser.

Utbildningen blev 1975 treårig och SMI-utbildade pedagoger fick samma kompetensvärdering (A-kompetens) som pedagoger utbildade vid någon av de statliga musikhögskolorna. SMI:s legitimitet stärktes också av OMUS-utredningen (SOU 1976:33), som konstaterar att: "SMI:s verksamhet kan ses som ett åskådningsmaterial för hur en kompletteringsutbildning i framtidens statliga högskola bör bedrivas, nämligen kontinuerligt anpassad till de redan yrkesverksammas behov".

Denna balansgång mellan att fritt organisera välbehövliga kurser och att vara en leverantör av yrkesexamina har inte alltid varit lätt. Det handlar om att hantera de tre rollerna som fortbildande studieförbund, individutvecklande folkhögskola och yrkesutbildande högskola. Denna ambivalens i självbilden kan synas olycklig men har också inneburit en rad fördelar. Bland annat har SMI som länk mellan olika musikpedagogiska institutioners kunskapssyn haft en unik roll som fortbildare av redan yrkesverksamma.

Motsättningen mellan högskolans fokus på yrkesinriktad utbildning och folkbildningens individutvecklande bildning accentuerades när kurser skulle betygsättas. Folkbildningsutredningen (SOU 1979:85) föreslog en renodling av folkbildningen i så måtto att betygsatt utbildning skulle vara statens åtagande genom Universitets- och högskoleämbetet (UHÄ). Detta betydde att SMI, i sin hittillsvarande form, inte längre kunde tillhöra Studieförbundet Vuxenskolan. Lösningen blev att skapa två SMI. Från 1 juli 1981

finns å ena sidan stiftelsen SMI som ansvarar för pedagogutbildning och examina och å den andra folkbildningsdelen med studiecirklar och cirkelledarutbildning. I och med detta utsågs också en ny rektor, Ingegerd Idar. Madeleine Ugglar kvarstod dock som konstnärlig och pedagogisk ledare. Fram till 1992 var hon också styrelsens ordförande.

Under 1980-talet fortsatte förhandlingarna med statsmakten. Universitets- och högskoleämbetet (UHÄ) var positivt till att inkludera SMI men i statsverkspropositionen 1984 blev det nej. Strategin blev att gå vidare direkt mot utbildningsdepartementet och dess minister. Denna, som då hette Lena Hjelm-Wallén, gav hopp om att det skulle finnas chanser i kommande budgetförslag. Det länge diskuterade namnbytet resulterade i att man höll kvar vid det gamla men inkluderade begreppet "musikpedagogisk högskola" i tryck och annonser. SMI:s logotype skapades redan 1972 av Lena Boije. Den behölls genom alla nya namnförslag, men 1993 tillfördes texten "högskola för musikpedagogik".

Vägen mot högskola

Strävan efter legitimitet syntes under många år framförallt i de återkommande förhandlingarna med statsmakten. I jubileumsskriften från SMI:s 25 årsfirande finns en omfattande redogörelse som skildrar skolans långa och trägna strävan mot förstatligande. Med några exempel från protokollen kan nämnas att man 1967 tog kontakt med Skolöverstyrelsens (SÖ) Bengt Olof Engström, som var sakkunnig i musikfrågor, för att sondera möjligheten att få just SÖ som huvudman. Detta skedde dock inte i brådskande. Två år senare uttryckte styrelsen en vilja att SMI ska "ställas under SÖ:s överinseende och inspektion". Myndigheten ville dock avvakta den stora musikutredningen *Musikutbildning i Sverige* (SOU 1968:15) som då var på gång. Vägen mot en allt tydligare högskoleidentitet innebar inte bara en underlättad administration. Ett exempel på den osäkerhet som fanns kring den förändrade rollen som högskola var att det under sextiotalet felaktigt gavs studielån till SMI-studenter. Missförståndet att SMI:s studenter skulle innefattas av studiestöd var dock spritt även på självaste Skolöverstyrelsen.

År 1981 beslutade riksdagen i enlighet med proposition (Prop 1980/81:100 bilaga 12: 497-498) att SMI-utbildningen tills vidare skulle organiseras med enskild huvudman, motsvarande högskoleutbildning, och att eleverna skulle ha rätt till studiemedel. Det betydde att SMI fick statsbidrag direkt till stiftelsen och inte via studieförbund. I samband med detta tillsattes en utredning om SMI-utbildningens behov och framtid (UHÄ, reg nr 321-4708-82). Utredningen föreslog i huvudsak att staten skulle stå för full kostnadstäckning och att stiftelseformen skulle behållas. Regeringen och därmed riksdagen avlog därefter vid flera tillfällen begäran om utökad bidrag med hänvisning till det statsfinansiella läget. Universitets- och högskoleämbetet (UHÄ) rekommenderade SMI att behålla studietiden om tre år för grundutbildningen. Läsåret 1988/89 fick SMI 80-procentigt statsbidrag men redan året därpå 100-procentigt.

Ett regeringsbeslut om att ställa SMI under statlig tillsyn fattades den 7 juni 1990. SMI kom därmed att lyda under UHÄ. I praktiken kom informationsskyldigheten gentemot UHÄ att handla om kursplaner och ekonomi. Samtidigt uttrycktes oro för att utbildningsplanerna inte skulle nå den kvalitet som kunde begäras. Detta är en oro som varje högskola rimligen kan bära på, men som här förtydligas SMI:s process från studieförbund och folkhögskola mot en allt tydligare högskoleprofil.

På uppdrag av utbildningsdepartementet (19930201) utvärderades SMI och det fastslogs att "utbildningen vid SMI uppfyller kvalitetskriterierna för högskolestudier". Regeringen fattade också beslut (19930610) med lydelsen: "för utbildning vid SMI som anordnas med statsbidrag skall föreskrifterna om grundläggande högskoleutbildning i högskoleförordningen (1993:100) tillämpas på motsvarande sätt."

SMI ansökte den 31 januari 1994 om rätt att utfärda högskoleexamen. Fil dr Bengt Olsson blev sakkunnig (1994-02-24) och lämnade sitt yttrande två månader senare. Ansökan tillstyrktes med rekommendationen att styrelse och utbildningsledning verkar för en mer formaliserad kvalitetssäkring av verksamheten. Inte minst vad gäller relationen mellan yrkespraktik och undervisning samt att lärandets kvalitativa aspekter bör bli föremål för systematiska undersökningar. Olsson menade också att det bör initieras olika sorters utvecklingsarbete inom musik och pedagogik för att skapa beredskap för ett föränderligt musikliv och att det i det sammanhanget blir nödvändigt med en höjning av kompetensen för vissa lärare.

Från att under de första tre decennierna ha varit en allt mer vällegitimerad "läroanstalt för musikpedagogisk utbildning på högskolenivå" (Olsson 1994:23) togs under 1990-talet alltså de sista stegen mot fullvärdig högskola: examensrätt, inrättande av utbildningsnämnd, nämnd för konstnärligt utvecklingsarbete, poängsatta kurser med kursplaner som delar i utbildningsprogram, samt lektorsanställningar.

Under år 2000 bildades en intern projektgrupp, med avsikt att forma en framtidsvision för SMI inför 2000-talet. Arbetet sammanfattades i *Förslag till verksamhetsidé för SMI*. Gruppen kom bl.a. fram till att flera av SMI:s kännetecken inte längre var unika. Dels hade många av de nyskapande pedagogiska idéerna blivit mer allmänt accepterade. Dels hade den allmänna utvecklingen gjort att delar av de ursprungliga hörnstenarna inte heller internt med självklarhet upplevdes som relevanta.

Förutom att projektgruppen granskade tidigare material skickade de även ut en enkät till samtliga examinerade studenter och samtliga dåvarande inom grundutbildningen. Ur svaren kan man läsa att den viktigaste anledningen till att välja SMI var att man kunde arbeta parallellt med studierna och därmed bo kvar på hemorten. Dessutom uppskattade många en treårig utbildningsmöjlighet. De såg inte heller de statliga musikhögskolornas utbildningar som något alternativ. En viktig anledning till att studera vid SMI var metoderna och att utbildningen kändes verklighetsanpassad, d.v.s. relevant och inriktad mot arbetsmarknaden. Flera studenter ville också förstärka möjligheterna till egen konstnärlig utveckling och uttryckte ett starkt behov av mer musicerande samt gemensamt ensemblespel över linjegränserna.

SMI idag och i framtiden

I en undersökning av Olle Tivenius (2008) omfattande 818 lärare i kultur- och musikskolor är det värt att notera att av dessa hade 139 examen från SMI, 204 instrumental- och ensemblelärarutbildning från någon av de övriga musikhögskolorna och 301 hade en annan form av examen medan 174 av de svarande saknade högskoleexamen. Under de gångna 50 åren har alltså förhållandet mellan examinerade instrumental- och sånglärare och oexaminerade blivit det omvända, d.v.s. 60-talets 80 procent obehöriga har nu blivit 80 procent behöriga. Studien visar också att SMI står för en försvarlig andel av dessa examineringar, då närmare 22 procent har utbildats vid SMI.

Året 1985 firade SMI 25-årsjubileum och Jan Ling skrev med anledning av det ett framåtblickande festtal till SMI:s 50-årsjubileum:

Då Stockholms musikpedagogiska institut idag, nyåret 2010, firar sitt 50-årsjubileum skall jag be att få gratulera till den fortsatta framgången sedan 25-årsjubileet 1985! Farhågorna vid slutet av 80-talet inför den kommande anstormningen av tevesatelliter, kabel-teve, minisyntar och självspelande Suzuki-professorer visade sig betydligt överdrivna. (Ling 1985)

Ling kunde knappast tänka sig den teknikexplosion som följde på 1990- och början av 2000-talet med datorer och möjlighet att komponera och "spela" utan förkunskaper. Det kan konstateras att han i många stycken hade helt rätt då farhågorna att syntarna och kabel-TV skulle ta över var överdrivna. Vi har inte heller sett till några "självspelande Suzukiprofessorer". Frågan är då åt vilket håll vi ska rikta framtidskikaren idag. Åt ett håll kan vi ana problem med musikämnets identitetskris och bristen på vissa instrument i våra professionella orkestrar. Åt ett annat håll ser vi hur IT-tekniken öppnar nya möjligheter för distansutbildning och musikskapande. För SMI:s del är framtidsutsikterna goda då fortbildningsbehovet knappast kommer att minska. Ett under det senaste året närmast fördubblat antal sökande tyder på att det finns ett fortsatt, och kanske ökande, intresse för de former av estetiska utbildningar som SMI erbjuder.

Referanser

- Brändström, Sture (2007). Framväxten av musikpedagogiska ideal vid en folkhögskola. Rekrytering och studiemiljö. In F. V. Nielsen, S.- E. Holgersen & S. G. Nielsen (eds.) *Nordisk Musikkpedagogisk Forskning Årbok 9* (pp. 83-93). Oslo: NMH.
- Dahlstedt, Sten (2007). *Form och funktion – Idéer i Musikhögskolans lärarutbildning 1947-76*. Hedemora: Gidlund.
- Gustafsson, Jonas (2000). *Så ska det låta. Studier av det musikpedagogiska fältets framväxt i Sverige 1900-1965*. Uppsala: Acta Universitatis Upsaliensis, 91.

- Högskoleverket (2000). Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Stockholms musikpedagogiska institut. Högskoleverkets arbetsrapporter 2000:3 AR.
- Larsson, Anna (2005). Musikcirkelrörelsen 1930–1960. Om amatörmusicerande som folkbildning. *Svensk Tidskrift för Musikforskning (STM)* 87:54-68.
- Larsson, Anna (2007). *Musik, bildning, utbildning – Ideal och praktik i folkbildningens musikpedagogiska utbildningar 1930–1978*. Göteborg: Makadam.
- Liljas, Juvas Marianne. (2000). *Madeleine Ugglas sångpedagogik och sångpedagogiska litteratur* (C-uppsats i musikpedagogik). Stockholm, MPC, KMH.
- Lindeborg, Ronny (2006). *Örats skolning – Radiokonservatoriet och musikbildningsarbetet*. Diss. Stockholm: KMH förlaget.
- Ling, Jan (1985). Om musikutbildning i ett 50-årsperspektiv. I *1960-1985 Stockholms Musikpedagogiska Institut*.
- Moberg, Ulla (1980). (Red.). *SMI 20 år*. (Jubileumsskrift).
- Olsson, Bengt (1993). *SÅMUS en musikutbildning i kulturpolitikens tjänst? En studie om en musikutbildning på 1970-talet*. Göteborg: Göteborgs universitet. Skrifter från Musikvetenskap, 33.
- Olsson, Bengt (1994). *Granskning av ansökan angående examensrätt för Stockholms Musikpedagogiska Institut (SMI)*. Universitetskanslern, Kanslersämbetet.
- Olsson, Bengt (1997). Stockholms Musikpedagogiska institut – en genomgång. *Examensrättsprövning*. Högskoleverkets rapportserie 1997:12 R. Stockholm: Högskoleverket. Prop 1980/81:100 bilaga 12.
- SOU 1968:15 *Musikutbildning i Sverige*.
- SOU 1976:33 *Musiken – Människan – Samhället*.
- SOU 1979:85 *Folkbildning för 80-talet*.
- Strandell, Margita (1995). *Varför startades SMI? En studie av tillkomsten, uppbyggnaden och verksamheten vid Stockholms Musikpedagogiska Institut*. (C-uppsats i musikpedagogik). Stockholm: Centrum för musikpedagogisk forskning, MPC, Kungl. Musikhögskolan i Stockholm.
- Tivenius, Olle (2008). "Musiklärartyper" *En typologisk studie av musiklärare vid kommunal musikskola*. Örebro: Örebro studies in music education, 5.
- Ugglå, Madeleine (1960). *Sångröstens behandling: grundläggande studier och övningar för solist- och körsångare*. Stockholm: Gehrman's.
- Ugglå, Madeleine (1964). *Musikalisk grammatik. Grundbok i gehör och satslära* (2:a uppl.). Stockholm: Nordiska musikförlaget.
- Ugglå, Madeleine (1968). *Gehörsträning: grundkurs på band, facit och övningsmaterial*. Stockholm: Nordiska musikförlaget.
- UHÄ, reg nr 321-4708-82

Stockholms Musikpedagogiska Institut 50 år

Ph.D. Maria Calissendorff
Stockholms Musikpedagogiska Institut
Box 26164
SE-10041 Stockholm, Sweden
maria.calissendorff@smpi.se

Ph.D. Ronny Lindeborg
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm
Box 27711
SE-11591 Stockholm, Sweden
ronny.lindeborg@kmh.se